

Czwartek, 19 września 2019 r.

P9_TA(2019)0018

Mjanma/Birma, w szczególności sytuacja Rohingjów

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 19 września 2019 r. w sprawie Mjanmy, w szczególności sytuacja Rohingjów (2019/2822(RSP))

(2021/C 171/03)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Mjanmy i w sprawie sytuacji Rohingjów, w szczególności rezolucje z 21 maja 2015 r.⁽¹⁾, 7 lipca 2016 r.⁽²⁾, 15 grudnia 2016 r.⁽³⁾, 14 września 2017 r.⁽⁴⁾, 14 czerwca 2018 r.⁽⁵⁾ i 13 września 2018 r.⁽⁶⁾,
 - uwzględniając konkluzje Rady z 26 lutego 2018 r. i 10 grudnia 2018 r. w sprawie Mjanmy/Birmy,
 - uwzględniając piąty dialog na temat praw człowieka między Unią Europejską a Mjanmą, który odbył się w Naypyidaw w Mjanmie 14 czerwca 2019 r.,
 - uwzględniając Konwencję ONZ dotyczącą statusu uchodźców z 1951 r. oraz protokół do tej konwencji z 1967 r.,
 - uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa z 1948 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie końcowe i zalecenia komisji doradczej ds. stanu Arakan działającej pod przewodnictwem Kofiego Annana,
 - uwzględniając sprawozdanie sekretarza generalnego Rady Bezpieczeństwa ONZ z 23 marca 2018 r. w sprawie przemocy seksualnej związanej z konfliktami (S/2018/250),
 - uwzględniając sprawozdanie Rady Praw Człowieka ONZ z 8 sierpnia 2018 r. (A/HRC/42/50) w sprawie szczegółowych ustaleń niezależnej międzynarodowej misji rozpoznawczej w sprawie Mjanmy (UNIFFM), rezolucję Rady Praw Człowieka ONZ z 3 października 2018 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka muzułmańskiej mniejszości Rohingja oraz innych mniejszości w Mjanmie (A/HRC/RES/39/2) oraz sprawozdanie Rady Praw Człowieka ONZ z 7 sierpnia 2019 r. w sprawie niezależnego mechanizmu śledczego ONZ ds. Mjanmy (A/HRC/42/66),
 - uwzględniając sprawozdanie UNIFFM z 22 sierpnia 2019 r. w sprawie przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć w Mjanmie oraz skutki konfliktów etnicznych w aspekcie płci (A/HRC/42/CRP.4),
 - uwzględniając konwencję genewską z 1949 r. i protokoły dodatkowe do niej,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
 - uwzględniając art. 144 ust. 5 i art. 132 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że od 2017 r. ponad 700 000 Rohingjów uciekło z Mjanmy i schroniło się w sąsiednim Bangladeszu ze względu na represje, nieustanne poważne naruszenia praw człowieka, w tym powszechne morderstwa, gwałty i palenie wiosek, których dopuszczają się mjanmańskie ugrupowania zbrojne w stanie Arakan zamieszkiwanym wcześniej przez ponad 1 mln Rohingjów;

⁽¹⁾ Dz.U. C 353 z 27.9.2016, s. 52.

⁽²⁾ Dz.U. C 101 z 16.3.2018, s. 134.

⁽³⁾ Dz.U. C 238 z 6.7.2018, s. 112.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 337 z 20.9.2018, s. 109.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0261.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0345.

Czwartek, 19 września 2019 r.

- B. mając na uwadze, że Rohingjów powszechnie uważa się za jedną z najbardziej prześladowanych mniejszości i stanowią oni największą grupę bezpaństwowców, a wielu z nich mieszka obecnie w największym na świecie obozowisku dla uchodźców Kutupalong w bangladeskim Koks Badżar;
- C. mając na uwadze, że obozy dla uchodźców w Bangladeszu są przepełnione i panują w nich tragiczne warunki sanitarne, kobiety i dzieci mają w nich ograniczony dostęp do opieki zdrowotnej, a same obozy są szczególnie narażone na klęski żywiołowe, w tym osunięcia ziemi i powodzie; mając na uwadze, że Rohingjowie mieszkający w obozach dla uchodźców ciągle zmagają się z poważnymi zagrożeniami i ze względu na niską jakość żywności i wody narażeni są na wysokie ryzyko różnych chorób i zakażeń; mając na uwadze, że dzieci Rohingja nie mają wystarczającego dostępu do formalnego kształcenia; mając na uwadze, że w ciągu ostatnich kilku tygodni w Bangladeszu uchodźcom z mniejszości Rohingja ograniczono prawa do wolności słowa, pokojowego zgromadzania się i zrzeszania; mając na uwadze, że wprowadzenie godziny policyjnej i blokada łączności mogą jeszcze zwiększyć liczbę poważnych naruszeń przysługujących im praw człowieka;
- D. mając na uwadze, że według szacunków około 600 000 Rohingjów pozostaje w stanie Arakan, gdzie nadal stosuje się dyskryminacyjne strategie polityczne i praktyki, dochodzi do systematycznego łamania prawa podstawowych Rohingjów, bezpodstawnych aresztowań, przetrzymywania w przeludnionych obozach oraz obowiązuje zakaz swobodnego przemieszczania się, a dostęp do edukacji i opieki zdrowotnej jest poważnie ograniczony;
- E. mając na uwadze, że od czerwca 2019 r. władze Mjanmy wprowadziły blackout telekomunikacyjny w północnej i środkowej części stanu Arakan oraz w miejscowości Paletwa w stanie Czin; mając na uwadze, że w stanie Arakan obowiązuje ścisła kontrola wojskowa ograniczająca dostęp do środków masowego przekazu i przekaz medialny;
- F. mając na uwadze, że Mjanma i Bangladesz ogłosiły plany repatriacyjne, które zostały anulowane z uwagi na brak gwarancji; mając na uwadze, że uchodźcy doznali poważnej traumy i boją się wracać; mając na uwadze, że wszystkie powroty muszą być bezpieczne, dobrowolne, godne, trwałe i zgodne z zasadą non-refoulement;
- G. mając na uwadze, że 27 sierpnia 2018 r. UNIFFM opublikowała sprawozdanie, w którym stwierdza, że w świetle prawa międzynarodowego przeciwko Rohingjom popełniono najpoważniejsze naruszenia praw człowieka i najpoważniejsze zbrodnie, w tym zbrodnie przeciwko ludzkości i prawdopodobnie ludobójstwo; mając na uwadze, że 10 grudnia 2018 r. Rada wyraziła głębokie zaniepokojenie ustaleniami UNIFFM; mając na uwadze, że Mjanma do tej pory nie zezwoliła na przeprowadzenie na swoim terytorium misji rozpoznawczej Rady Praw Człowieka ONZ oraz odmówiła wstępu specjalnej sprawozdawczyni ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Mjanmie;
- H. mając na uwadze, że zgodnie z ostatnim sprawozdaniem UNIFFM z 16 września 2019 r. działania rządu Mjanmy w dalszym ciągu stanowią element powszechnego i systematycznego ataku na Rohingjów pozostających w stanie Arakan, który urasta do rangi prześladowania i zbrodni przeciwko ludzkości; mając na uwadze również to, że w sprawozdaniu z 22 sierpnia 2019 r. UNIFFM zgłosiła poważne i nieustające umyślne akty przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć, w tym systematyczne gwałty, gwałty zbiorowe i przymusowe akty seksualne popełniane przez wojsko i siły bezpieczeństwa Mjanmy na kobietach Rohingja, dzieciach i osobach transpłciowych w ramach czystek mających na celu zastraszenie i karanie mniejszości etnicznych; mając na uwadze, że przemoc seksualna jest stosowana w celu poróżnienia całych społeczności i zniechęcenia kobiet i dziewcząt do powrotu do domów; mając na uwadze, że w obozach ofiary gwałtów mogą spotkać się z ostracyzmem ze strony swoich społeczności;
- I. mając na uwadze, że UE konsekwentnie wzywa do pociągania do odpowiedzialności sprawców tego typu zbrodni oraz przedstawiła i wsparła rezolucje przyjęte na posiedzeniu Rady Praw Człowieka ONZ 27 września 2018 r. i na posiedzeniu Trzeciego Komitetu Zgromadzenia Ogólnego ONZ 16 listopada 2018 r.; mając na uwadze, że władze Mjanmy odmawiają rzetelnego zbadania przypadków łamania praw człowieka ludności Rohingja i pociągnięcia ich sprawców do odpowiedzialności; mając na uwadze, że Mjanma w dalszym ciągu neguje przypadki naruszania tych praw; mając na uwadze, że najwyżsi rangą wojskowi, którzy nadzorowali ataki na Rohingjów, pozostają na stanowiskach; mając na uwadze, że władze odmawiają współpracy z mechanizmami ONZ;

Czwartek, 19 września 2019 r.

- J. mając na uwadze, że 29 kwietnia 2019 r. Rada przedłużyła o rok obowiązywanie środków ograniczających wobec Mjanmy (do 30 kwietnia 2020 r.), w tym zamrożenie aktywów i zakaz podróżowania wobec 14 wysokich rangą mjanmańskich wojskowych, funkcjonariuszy straży granicznej i policji, którzy są odpowiedzialni za naruszenia praw człowieka Rohingjów, przedstawicieli mniejszości etnicznych oraz cywilów w stanach Arakan, Kaczin i Szan;
- K. mając na uwadze, że od wejścia w życie w 1982 r. birmańskich przepisów dotyczących obywatelstwa Rohingjowie formalnie są bezpaństwowcami, co pozbawia ich podstawowych praw cywilnych, politycznych i społeczno-gospodarczych, takich jak swoboda przemieszczania się, udział w życiu politycznym, zatrudnienie i opieka społeczna; mając na uwadze, że szacunkowo 1,1 mln Rohingjów zostało pozbawionych obywatelstwa; mając na uwadze, że Rohingjowie, którzy mimo wszystko zdecydowali się na powrót, będą zmuszeni podpisać krajowe karty weryfikacji, co pozbawiłoby ich obywatelstwa Mjanmy;
1. jeszcze raz zdecydowanie potępia wszystkie przeszłe i obecne przypadki naruszania praw człowieka oraz systematyczne i powszechne ataki, w tym morderstwa, nękanie, gwałty i niszczenie mienia, które – zgodnie z danymi UNIFFM i Biura Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka – urastają do rangi ludobójstwa, zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości popełnionych przez siły zbrojne na ludności Rohingja; zdecydowanie potępia nieproporcjonalną reakcję wojska i sił bezpieczeństwa; podkreśla, że wojsko konsekwentnie łamie międzynarodowe przepisy dotyczące praw człowieka i międzynarodowe prawo humanitarne;
 2. wyraża głębokie zaniepokojenie trwającym konfliktem, łamaniem praw człowieka oraz doniesieniami o aktach przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć popełnianych wobec Rohingjów w Mjanmie przez siły zbrojne; potępia naruszanie międzynarodowego prawa humanitarnego i łamanie praw człowieka oraz ponownie wzywa rząd Mjanmy, kierowany przez Aung San Suu Kyi, a także siły bezpieczeństwa, do natychmiastowego zaprzestania naruszeń prawa, zabójstw, przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć wobec Rohingjów i innych grup etnicznych;
 3. potępia ciągłą dyskryminację Rohingjów oraz poważne ograniczenia ich swobody przemieszczania się oraz pozbawienie ich podstawowej opieki w Mjanmie; podkreśla, że wolność mediów i rzetelne dziennikarstwo to podstawowe filary demokracji o zasadniczym znaczeniu dla dobrych rządów, przejrzystości i odpowiedzialności; wzywa rząd Mjanmy do zapewnienia pełnego i nieograniczonego dostępu do stanów Arakan, Kaczin i Szan międzynarodowym obserwatorom, w tym specjalnej sprawozdawczyni ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Mjanmie, niezależnym obserwatorom oraz organizacjom praw człowieka i organizacjom humanitarnym, co umożliwi przeprowadzanie niezależnych i bezstronnych śledztw w sprawie zarzutów o poważne naruszenia praw człowieka, które ciążą na wszystkich zaangażowanych stronach, oraz wzywa do zniesienia blokady na dostęp do internetu w pozostałych czterech miastach: Ponnagyun, Mrauk-U, Kyuaktaw i Minbya;
 4. apeluje do władz Mjanmy o stworzenie odpowiednich warunków i wydanie gwarancji bezpiecznego, dobrowolnego, godnego i trwałego powrotu, pod kontrolą ONZ, tych Rohingjów, którzy pragną powrócić do ojczyzny; wzywa rządy Mjanmy i Bangladeszu do ścisłego przestrzegania zasady non-refoulement; wzywa rząd Mjanmy do potwierdzenia i uznania pełnego obywatelstwa Rohingjów, w tym powiązanych praw i ochrony konstytucyjnej, oraz do niezwłocznego wdrożenia wszystkich zaleceń komisji doradczej ds. stanu Arakan; ponadto wzywa rząd Mjanmy do podjęcia dialogu z przedstawicielami ludu Rohingja oraz do uznania go za jedną z 135 grup etnicznych pełnoprawnie zamieszkujących Mjanmę;
 5. docenia pracę wykonaną w ramach piątego dialogu na temat praw człowieka między Unią Europejską a Mjanmą; zauważa, że dyskusje dotyczyły wielu kwestii związanych z prawami człowieka, w tym odpowiedzialności za łamanie praw człowieka, sytuacji w stanach Arakan, Kaczin i Szan, z uwzględnieniem dostępu do pomocy humanitarnej, podstawowych praw i wolności, potrzeb przesiedleńców, praw gospodarczych i społecznych, migracji i współpracy w zakresie praw człowieka na wielostronnych forach; ubolewa, że dialog nie miał wpływu na sytuację w terenie;
 6. wzywa rząd i siły zbrojne Mjanmy do przeprowadzenia wiarygodnych i niezależnych dochodzeń w sprawie domniemych poważnych i systematycznych naruszeń praw człowieka; podkreśla, że sprawcy takich naruszeń muszą zostać niezwłocznie postawieni przed sądem;

Czwartek, 19 września 2019 r.

7. ponawia apel do Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) i państw członkowskich, aby na wielostronnych forach domagały się rozliczenia sprawców przestępstw w Mjanmie; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wiodącą rolę UE w powołaniu niezależnego mechanizmu śledczego ONZ ds. Mjanmy, który ma gromadzić, konsolidować, przechowywać i analizować dowody w sprawie najpoważniejszych międzynarodowych przestępstw i naruszeń prawa popełnionych w Mjanmie od 2011 r.; wzywa Mjanmę do okazania gotowości do współpracy w międzynarodowych wysiłkach na rzecz rozliczenia sprawców, w tym umożliwienia wjazdu do kraju przedstawicielom nowo uruchomionego niezależnego mechanizmu śledczego ONZ ds. Mjanmy; wzywa UE, jej państwa członkowskie i społeczność międzynarodową do zagwarantowania niezależnemu mechanizmowi śledczemu ONZ ds. Mjanmy wystarczającego wsparcia, również finansowego, w wykonywaniu mandatu;

8. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie 24 czerwca 2018 r. i 21 grudnia 2018 r. przez Radę do Spraw Zagranicznych UE sankcji wobec członków sił zbrojnych Mjanmy (Tatmadaw), funkcjonariuszy straży granicznej i policji odpowiedzialnych za poważne łamanie praw człowieka wobec ludności Rohingja oraz oczekuje, że osoby te będą podlegać stałej kontroli w ramach systemu sankcji; ponownie wzywa Radę Bezpieczeństwa ONZ do nałożenia na Mjanmę całkowitego embarga na broń oraz do przyjęcia ukierunkowanych sankcji przeciwko tym osobom fizycznym i prawnym, które prawdopodobnie ponoszą odpowiedzialność za poważne naruszenia praw człowieka;

9. przypomina rządowi Mjanmy, że odpowiada za wypełnianie zobowiązań w zakresie zasad demokratycznych i podstawowych praw człowieka, które stanowią zasadniczy element inicjatywy „wszystko oprócz broni” (EBA); oczekuje, że Komisja rozpocznie dochodzenie w tej sprawie; ubolewa nad faktem, że Komisja nie wszczęła jeszcze takiego dochodzenia;

10. z zadowoleniem przyjmuje decyzję Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK) w sprawie jego jurysdykcji w zakresie wydalenia Rohingjów z Mjanmy oraz decyzję prokurator generalnej MTK o rozpoczęciu wstępnego dochodzenia w sprawie zbrodni popełnionych przeciwko ludności Rohingja pod jurysdykcją Trybunału od października 2016 r.; apeluje do władz Mjanmy o współpracę z MTK; wzywa Mjanmę do podpisania Rzymskiego Statutu MTK; wzywa Radę Bezpieczeństwa ONZ do powierzenia MTK pieczy nad sytuacją w Mjanmie, w tym nad zbadaniem wszystkich przestępstw podlegających jego jurysdykcji, popełnionych przeciwko Rohingjom, lub do utworzenia doraźnego międzynarodowego trybunału karnego; ponownie wzywa UE i państwa członkowskie, by z ich inicjatywy Rada Bezpieczeństwa ONZ powierzyła MTK pieczę nad sytuacją w Mjanmie; wzywa ponadto UE i jej państwa członkowskie do połączenia sił i poparcia wysiłków na rzecz wszczęcia przed Międzynarodowym Trybunałem Sprawiedliwości postępowania w sprawie prawdopodobnego naruszenia przez Mjanmę/Birmę konwencji ONZ w sprawie ludobójstwa;

11. wzywa UE i jej państwa członkowskie do poparcia rezolucji w sprawie Mjanmy na następnej sesji Rady Praw Człowieka ONZ;

12. pochwała podejmowane przez rząd i mieszkańców Bangladeszu wysiłki na rzecz udzielenia uchodźcom Rohingja schronienia i zapewnienia im ochrony, oraz zachęca rząd i mieszkańców, aby nadal udzielali uchodźcom z Mjanmy pomocy humanitarnej; wzywa władze Bangladeszu do zagwarantowania pełnego i równego dostępu dzieciom Rohingja do wysokiej jakości edukacji, zniesienia ograniczeń w dostępie do internetu i komunikacji internetowej oraz umożliwienia uchodźcom swobodnego przemieszczania się, a także do zagwarantowania, że siły bezpieczeństwa stacjonujące w obozach będą przestrzegać wszystkich standardów w celu ochrony bezpieczeństwa osobistego uchodźców;

13. z zadowoleniem przyjmuje dokonaną przez UE na początku września 2019 r. wpłatę kwoty 2 mln EUR na pomoc żywnościową na rzecz Światowego Programu Żywnościowego ONZ z przeznaczeniem na obozy dla uchodźców Rohingja w mieście Koks Badżar, zwraca się jednak do Rady i Komisji, aby, biorąc pod uwagę lokalne potrzeby, kontynuowały pomoc w tym zakresie; przypomina, że odpowiedzialność finansowa za pomoc uchodźcom nie powinna w nieproporcjonalny sposób obciążać Bangladeszu; apeluje o dalsze międzynarodowe wsparcie dla społeczności przyjmujących uchodźców, również w postaci pomocy w rozwiązywaniu krajowych problemów społecznych, oświatowych, gospodarczych i zdrowotnych;

14. przypomina ponadto o potrzebie zapewnienia uchodźcom pomocy medycznej i psychologicznej, zwłaszcza pomocy dostosowanej do potrzeb grup narażonych na niebezpieczeństwo, w tym kobiet i dzieci; apeluje o większe wsparcie dla ofiar gwałtów i napaści na tle seksualnym;

Czwartek, 19 września 2019 r.

15. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji rządowi i parlamentowi Mjanmy, radcy stanu Aung San Suu Kyi, rządowi i parlamentowi Bangladeszu, Wiceprzewodniczącemu Komisji / Wysokiemu Przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich UE, Sekretarzowi Generalnemu Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN), Międzyrządowej Komisji ds. Praw Człowieka ASEAN, specjalnej sprawozdawczyni ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Mjanmie, Wysokiemu Komisarzowi ONZ ds. Uchodźców oraz Radzie Praw Człowieka ONZ.
